

Janina Dąbrowska, Olga Krut, Paweł Sobczyk

Falborz, gm. Brześć Kujawski, woj.
włocławskie. Stanowisko 1

Informator Archeologiczny : badania 13, 28-29

1979

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Badania prowadzili: doc. dr hab. Kazimierz Siuchniński /autor tekstu/ i mgr Stanisław Kulkawka. Finansowało Piłskie Towarzystwo Kultury i UAM w Poznaniu. Pierwszy sezon badań. Osada /obozowisko/ kultury pucharów lejkowatych i osada kultury wschodniopomorskiej.

Wykopaliska przeprowadzono w ramach studiów nad przemianami kulturowymi w neolicie i w początkach epoki brązu strefy pojeziernej.

Stanowisko znajduje się przy południowej krawędzi niższego poziomu wzniesień czołowomorenowych, bezpośrednio na północ od płaskiego dna doliny Noteci /ok. 0,2 km na zachód od stan. 2 w Dworzakowie/.- Eksploracją - w nawiązaniu do układu materiału ceramicznego na powierzchni - objęto wyłącznie krawędź wysoczyzny /pow. 100 m²/. Łącznie odkryto pozostałości 10 obiektów nieruchomych kultury pucharów lejkowatych i kultury wschodniopomorskiej, ponad 1 000 fragmentów rozdrobnionej ceramiki i ponad 100 artefaktów krzemiennych.

Wyraźniej zaznaczyło się osadnictwo neolityczne poświadczone 8 obiektami /3 paleniska; 4 płytkie jamy, o średnicy ok. 1 m, z nikłą treścią kulturową; zarys prostokątnej /? / budowli naziemnej; ok. 400 ułamków naczyń i artefaktów krzemiennych/. W ceramice przeważa ornamentyka wiórecka z małym udziałem północnej. Do kultury wschodniopomorskiej przyporządkowano 2 obiekty, w tym 1 nieckowatą jamę o średnicy ok. 2,5 m, zapewne mieszkalną.

Osadnictwo neolityczne można interpretować jako pozostałość krótkotrwałych /sezonowych? / obozowisk nielicznych grup ludzkich eksploatujących gospodarcze obrzeżenie doliny Noteci. Osada kultury wschodniopomorskiej odznacza się większym stopniem stabilności.

Materiały złożono okresowo w Katedrze Archeologii UAM w Poznaniu.

Planuje się kontynuację badań.

FALBORZ, gm. Brześć Kujawski
woj. włocławskie
Stanowisko 1

Muzeum Ziemi Kujawskiej
i Dobrzyńskiej we Włocławku

Badaniami kierowała mgr Janina Dąbrowska przy współudziale mgr Olgi Krut i Pawła Sobczyka. Finansował WKZ we Włocławku. Stanowisko wielokulturowe: osada ceramiki wstęgowej rytej, osada kultury lendzielskiej, osada kultury łużyckiej, osada i cmentarzysko wczesnośredniowieczne. Piąty sezon badań.

Stanowisko położone jest na lewobrzeżnej terasie rzeki Bachorzy, w strefie żyznych gleb i w bezpośrednim sąsiedztwie łąk doliny Bachorzy, w odległości 4 km od neolitycznych stanowisk w Brześciu Kujawskim, co

niewątpliwie miało związek i wpływ na charakter osadnictwa kultury ceramiki wstęgowej i lendzielskiej.

Badaniami objęto północną krańcową część stanowiska. Zbadano obszar 4,5 ara. Odkryto 29 obiektów osadniczych, w tym 24 obiekty związane z osadnictwem kultury lendzielskiej; z jej młodziej fazy oraz 5 z osadnictwem kultury łużyckiej /IV-V okres epoki brązu/. Na badanym obszarze nie stwierdzono śladów osadnictwa kultur poznanych w poprzednich sezonach badawczych.

Obiekty kultury lendzielskiej związane są z ziemiankowym osadnictwem mieszkalnym i gospodarczym. Są to jamy kształtu prostokątnego i owalnego o płaskich dnach; w wypełniakach ich wystąpiła polepa ze śladami odcisków żerdzi. Liczne, w jednej z jam, fragmenty pancerzy żółwi i muszli małży dowodzi o specyficznym jej przeznaczeniu. Wszystkie obiekty wykopane były bezpośrednio w mocno zbitym gliniastym calcu. Nie zauważa się występowania obiektów lendzielskich na stokach terasy, gdzie bezpośrednio pod humusem występuje piasek lub żwir. Wypełniaka jam są jednolite. Stanowi je brunatno-szara ziemia o dość dużej spoiwości. Wśród inwentarza ruchomego najliczniej reprezentowana jest ceramika. Są to fragmenty mis, naczyń wazowatych, naczyń gruszkowatych, czarek oraz cylindryczny paciorek. Z reguły naczynia posiadają karbowane krawędzie wylewów i uch oraz załomów brzuśców, rzadziej występuje ornament rzędów nakłuc oraz plastycznych listewek. Wśród współwystępujących kości zwierzęcych zauważa się dużą ilość kości krowy, świnii i owcy oraz poroża jelenia. Poza tym znaleziono sztyko kościane, siekierkę kamienną oraz półfabrykat motyki z poroża jelenia.

Obiekty kultury łużyckiej, która jak wynika z poprzednich badań zlokalizowana jest na zachodnim stoku terasy, stanowią jej krańcowy zasięg. Wystąpiła w nich charakterystyczna dla tej kultury ceramika przeważnie grubościenna o schropowanej i obmazywanej powierzchni oraz szpila brązowa z półkolistą główką. Osada datowana jest na IV-V okres epoki brązu.

Materiały przechowywane są w Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej we Włocławku.

Badania na stanowisku będą kontynuowane.

GORZÓW WIELKOPOLSKI
Stanowisko 10

Muzeum Okręgowe
w Gorzowie Wielkopolskim

Badania prowadził mgr Tadeusz Szczurek. Finansowało Muzeum Okręgowe w Gorzowie Wlkp. Piąty sezon badań. Pozostałości osady kultury pucharów lejkowatych fazy młodziej.

Badaniami objęto obszar 400 m^2 /łącznie przebadana powierzchnia wynosi $1.070,5 \text{ m}^2$ / w północnej części osady, stanowiący przedłużenie wykopów z lat ubiegłych w kierunku północnym.